

Saamelaiskäräjät on jatkanut kultaluvista valittamista KHO:n ennakkopäätöksen jälkeenkin. Peli on vihellettävä poikki.

Kultaväki pois löysästä hirrestä

Sodankylän Tankavaarassa ratkottiin viikonvaihteessa kullanhuuhtonnan Suomen mestaruudet, mutta hippuelinkeinon tulevaisuus jäi yhä auki.

Perinteikkäiden kisojen kuumimmaksi puheenaiheeksi nousi jälleen saamelaiskäräjät, joka on jatkanut valitustehtailuaan koneellisen kullankaivun luvista. Valitukset ovat paitsi pysäyttäneet lukuisia kaivutyömaita myös vaikuttaneet osaltaan kaivuharrastuksen hiipumiseen.

VUONNA 2011 voimaan astunut kaivoslaki toi saamelaiskäräjille valitusoikeuden, jota se on käyttänyt ahkerasti.

Lapin kullankaivajain liiton mukaan käräjät on valittanut kaikista koneellisen eli ammattimaisen kullankaivun huuhdonta- ja ympäristöluvista – myös niistä, joiden anojat etsivät kultaa imurin avulla joen pohjasta.

Konekaivaja tarvitsee työhön-

sä kaksi lupaa, joista huuhdontaluvan myöntää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja ympäristöluvan aluehallintoviranomainen. Luvat ovat määräaikaista.

Valitusten takia toinen luvista on saattanut vanhentua, jolloin kaivajilta on voinut jäädä koko-

Uusi kaivoslaki toi saamelaiskäräjille valitusoikeuden, jota se on käyttänyt ahkerasti.

nainen kaivukesä väliin. Kullankaivajain liiton mukaan valitukset ovat pysäyttäneet työt yli sadalta kaivajalta eli kolmannekselta kullanhuuhdonta-alueista. Jotkut työmaat ovat pysähdyksissä jo neljättä kesää (LK/PS 11.7.).

SAAMELAISKÄRÄJIEN vakioope-

rustelu valituksille on ollut se, että kullanhuuhdonta vaikeuttaa saamelaisten mahdollisuuksia harjoittaa kieltä ja kulttuuria. Miten, sitä valitukset eivät kerro.

Korkein hallinto-oikeus kyseenalaisti perustelun helmikuussa 2015 ennakkopäätöksellään, jonka mukaan ”pienen mitakaavan, vain osan vuotta tapahtuvasta koneellisesta kullankaivusta ei ole haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteisille elinkeinoille jäävät hyvin paikallisiksi”.

Käräjät on jatkanut kaavamaisen, perusteettomien valitusten tehtailua tämänkin jälkeen.

Jo reilut 150 vuotta jatkunut, värikkäitä tarinoita poikinnut kullankaivu on tärkeä osa pohjoisen kulttuuriperintöä ja brändiä. Lapilla ei ole vara menettää sitä.

Kaivoslain laatijan eli eduskunnan on aika viheltää peli poikki. Jos muu ei auta, sen on harkittava vakavasti kyseisen valitusoikeuden poistamista saamelaiskäräjiltä.